

6 Μαρτίου 2018

Η δράση των μοναστηριών και των Αγιορειτών Μοναχών στους Εθνικούς Αγώνες (1850-1912)

/ Πεμπτούσια

Αποκαλυπτικά στοιχεία για τη στάση και τη δράση των μοναστηριών και των Αγιορειτών Μοναχών στο νέο βιβλίο που κυκλοφόρησε

Τις άγνωστες πτυχές από την εθνική δράση των Αγιορειτών μοναχών και «την ενεργό συμμετοχή και προσφορά τους στα προσκλητήρια του έθνους» καταγράφει στο νέο του βιβλίο ο δρ Ιστορίας, δικηγόρος και τ. βουλευτής κ. Βασίλειος Ν. Πάππας.

Η πρώτη επίσημη παρουσίαση του βιβλίου με τίτλο «**Η Αθωνική Πολιτεία στους Εθνικούς Αγώνες (1850-1912)**» έγινε χθες βράδυ, Δευτέρα 5 Μαρτίου 2018, στην κατάμεστη από κόσμο αίθουσα Διαλέξεων της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών.

Για τα τεκμήρια που συγκέντρωσε ο συγγραφέας, την έρευνα, τα έγγραφα, το βιβλίο, καθώς και για τα συμπεράσματα που προκύπτουν μίλησαν στο κοινό ο ομ. καθηγητής της Νομικής Σχολής και μέλος του Δ.Σ. της Ε.Μ.Σ. κ. Γ. Νάκος, ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ε.Μ.Σ κ. Κων. Χρήστου, ο αν. καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής και υπεύθυνος του επιστημονικού κέντρου «Ιω. Μανδύλας» της Ε.Μ.Σ. κ. Ιάκ. Μιχαηλίδης και ο λόγιος και συγγραφέας Γέροντας Μάξιμος Ιβηρίτης, Πρωτεπιστάτης του Αγίου Όρους στην 100ετηρίδα της Απελευθέρωσης του Αγίου Όρους από τον Οθωμανικό Ζυγό.

Ο θεοφιλέστατος αρχιμανδρίτης κ. Ιάκωβος, Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, εκπροσωπώντας την Α.Θ.Π. τον Οικ. Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο μετέφερε καθηκόντως τις πατριαρχικές ευλογίες προς τον συγγραφέα κ. Βασίλειο Ν. Πάππα και χαρακτήρισε το έργο του [...] αξιολογώτατον, κατατοπιστικόν και λίαν διαφωτιστικόν για μια ιστορική περίοδο δύσκολη, προβάλλοντας την ουσιαστική συμβολή της Αθωνικής Πολιτείας κατ' αυτήν και μάλιστα κατά τρόπο λεπτομερή, συστηματικό και άκρως επιστημονικό [...] Σαφέστατα διακρίνεται ο ζήλος και ο πολυετής κόπος του συγγραφέως προκειμένου να ανταπεξέλθει λεπτομερειακά στο εγχείρημά του. Το αξιόλογο του πράγματος επηρεάζεται και από το γεγονός ότι η έκδοση προλογίζεται μετά πατρικής αγάπης από τον ίδιο τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη, ο οποίος εκφράζει την πατριαρχικήν αυτού ευαρέσκειαν μετά θερμών συγχαρητηρίων εις τον κοπιάσαντα εκλεκτόν συγγραφέαν και αφοσιωμένο και πιστόν τέκνο της Μητρός Εκκλησίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, το οποίο υπήρξε ο φυσικός

προστάτης και το πνευματικό στήριγμα και η παραμυθία του δοκιμασθέντος ευσεβούς ημών Γένους κατά την περίοδο των Αγώνων διά την διατήρησιν αναλλοιώτου της ταυτότητος αυτού εις την Μακεδονίαν, όπως αναφέρει μεταξύ των άλλων ο Πρόλογος του Παναγιωτάτου. Στη συνέχεια και πριν κατέλθει από το βήμα μετέφερε τις πατρικές ευχές και ευλογίες του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ.κ. Ανθίμου.

Ακολούθως, ο εκπρόσωπος της Ιεράς Κοινότητας Άθω, ο πρναφερθείς Γέρων Μάξιμος Ιβηρίτης, εξέφρασε την ευαρέσκεια του Ιερού Σώματος και τον έπαινον αυτού προς τον συγγραφέα διά την περισπούδαστον και πρωτότυπον ταύτην συγγραφικὴν μελέτην διά τους Αθωνικούς Αγώνας των αιμνήστων αγιορειτών μοναχών της περιόδου 1850-1913.[...] Ετόνισε δε, ότι το έργον τούτο είναι λίαν επίκαιρον, λόγω του αναφυέντος Σκοπιανού Ζητήματος, διό και χρήζει ιδιαίτερας προσοχής και μελέτης [...].

Όπως αποκάλυψε ο ίδιος ο συγγραφέας, κ. Βασ. Ν. Πάππας, η αφετηρία της έρευνας χρονολογείται πριν από 35 χρόνια, όταν ο ίδιος συγκέντρωσε τα πρώτα στοιχεία για τον Ιερισσιώτη Μακεδονομάχο καπετάν Γιώργη Γιαγλή, επίσημο απελευθερωτή της Νιγρίτας Σερρών, ο οποίος διετέλεσε αρχισερδάρης (=αρχιφύλακας) του Αγίου Όρους, ήταν στην υπηρεσία του αυτοεξόριστου Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄ στον Μυλοπόταμο κι αργότερα, κυνηγημένος από τους Βούλγαρους, εκάρη μοναχός στη Ιερά Μονή Ιβήρων και έζησε μέχρι την κοίμησή

του σε κελί της ίδιας Μονής.

Μιλώντας για το βιβλίο του και το αρχαικό υλικό που ερεύνησε για την προαναφερθείσα περίοδο ο κ Πάππας τονίζει ότι ήταν πολλοί οι μοναχοί που προσέγγιζαν τα μεγάλα γεγονότα του έθνους με ξεχωριστή ευαισθησία και πατριωτισμό. Γεγονότα, εν πολλοίς άγνωστα στις επί μέρους πτυχές τους, παρά το ειδικόν βάρος που διέθεταν και έχουν άμεση σχέση και επικαιρότητα με την σημερινή δοκιμασία της Μακεδονίας μας και την προσπάθεια πλαστογράφησης της ιστορίας της.

Στο βιβλίο ο συγγραφέας μέσα από μια «Τράπεζα Εγγράφων» παρουσιάζει έγγραφα-τεκμήρια για τις δράσεις των μοναχών που αναλάμβαναν μυστικές αποστολές μεταφοράς όπλων, πολεμοφοδίων και έμψυχου υλικού στο εσωτερικό της Μακεδονίας. Το υλικό σχετίζεται με όλα τα σημαντικά γεγονότα που σημάδεψαν την ιστορία της Μακεδονίας έως την απελευθέρωσή της, όπως είναι ο Ελληνορωσικός ανταγωνισμός στο Άγιο Όρος, ο Μακεδονικός Αγώνας και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι. Παράλληλα, περιγράφεται η επικρατούσα κατάσταση στο Άγιον Όρος και στη Χαλκιδική, μέσω της ανάπτυξης των ζητημάτων που ανεφύησαν -όπως το Κελλιωτικό, το Γεωργιανό, το ζήτημα των Ονοματολατρών, οι σχέσεις Ελλήνων και Σλάβων μοναχών, συμπλοκές, συλλήψεις.

Κάθε εθνικοαπελευθερωτική κίνηση των Ελλήνων -όπως προκύπτει από την έρευνα- συνέπαιρνε τις ψυχές των Αγιορειτών Μοναχών, κρατώντας με όλες τους τις δυνάμεις το θρησκευτικό φρόνημα του Ορθόδοξου κόσμου, ενώ παράλληλα, αναμφίβολα διέσωσαν από εθνικές καταστροφές, καλλιτεχνικούς θησαυρούς

ανυπολόγιστης πνευματικής αξίας, σημειώνει χαρακτηριστικά ο συγγραφέας.

Εντυπωσιακά είναι και για πρώτη φορά αναδεικνύονται έγγραφα που αποδεικνύουν το αμέριστο ενδιαφέρον των μοναχών για την παιδεία, την έκδοση βιβλίων, την ενίσχυση χωριών, εκκλησιών, συλλόγων και φυσικών προσώπων, τις κινήσεις στρατιωτικών Σωμάτων και τους πατριωτικούς Συλλόγους των Αθηνών που έδειχναν έντονο ενδιαφέρον για την περιοχή αλλά και για το μνημειακό απόθεμα του Αγίου Όρους. Ακόμη, έγγραφα από πατριωτικά άσματα και επισκέψεις αξιόλογων προσκυνητών του Αγίου Όρους λ.χ. σε Αγιογραφικούς Οίκους, όπως των Ιωασαφαίων και συγκεκριμένα του Μακεδονομάχου Μητροπολίτη Γερμανού Καραβαγγέλη, του Μητροπολίτη Πενταπόλεως, και μετέπειτα Αγ. Νεκταρίου, των Ν. Καζαντζάκη, Αγγ. Σικελιανού κ.ά.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον εξάλλου παρουσιάζουν τα πρωτοεμφανιζόμενα έγγραφα που αναγνώστηκαν την ημέρα της Απελευθέρωσης του Αγίου Όρους (2 Νοεμβρίου 1912) στην δοξολογία στο Πρωτάτο αλλά και οι λεπτομερείς χάρτες που αναδεικνύουν τις θαλάσσιες διαδρομές μεταφοράς του πολεμικού υλικού στην διαδρομή Τσάγιεζι (πλησίον του Πηνειού), Άνδρος, Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόνησος, Κυρα-Παναγιά, Ψαθούρα, παράλια χερσονήσου Χαλκιδικής και Αγ. Όρους, Ορφάνι, Θάσος, Καβάλα και Σαμοθράκη.

Την εκδήλωση έκλεισε ο συγγραφέας, ο οποίος μέσα σε ατμόσφαιρα συναισθηματικής φόρτισης αναφέρθηκε στις βαθιές προγονικές του ρίζες που ανάγονται στον Μακεδονικό Αγώνα και που τον ώθησαν να συγγράψει το εν λόγω βιβλίο, στη συνέχεια δε στις δυσκολίες που αντιμετώπισε στην πρόσβαση στα εκκλησιαστικά αρχεία, η οποία, ωστόσο, ξεπεράστηκε με την ευλογία και την ηθική αρωγή των αγίων πατέρων της Αγιώνυμης Πολιτείας του Άθω. Για να καταλήξει ότι η προσπάθειά του αυτή συνοδεύετο πάντοτε από τις ευχές της Α.Θ.Π. του Οικ. Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος τον ετίμησε με την προλόγηση του βιβλίου και την εκπροσώπησή του στην παρούσα εκδήλωση.

Το βιβλίο διατίθεται:

Βιβλιοπωλείο «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ», Ερμού 61, Θεσσαλονίκη 546 23

Τηλ.: 2310 282782 fax: 2310 240331

e-mail: erwdios@otenet.gr